

Expunere de motive la LEGEA

pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare

Legea 296/2023 a avut ca obiectiv introducerea unor măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung. Cu toate acestea, forma de redactare a art. 18³ aduce parțial atingere principiului de bază pentru care acesta a fost introdus, și anume suplimentarea încasărilor la nivelul bugetului de stat, precum și principiului nediscriminării din punct de vedere concurențial.

În prezent, legislația fiscală prin raportare la forma de redactare curentă a art. 18³ generează efecte nedorite la nivelul persoanelor juridice române de bună-credință care desfășoară activități în sectoarele de petrol și gaze naturale, întrucât creează premisele apariției unor condiții discriminatorii necompetitive. Mai mult de atât, printr-o comparație cu forma de redactare a dispozițiilor legale privind impozitul suplimentar datorat de către instituțiile de credit din România (art 18²), se poate observa că aici nu se regăsesc aceleași reguli de impozitare care să conducă la apariția unor condiții discriminatorii la nivelul acestora din urmă, așa cum vom prezenta în continuare.

Observăm, așadar, existența unor măsuri discriminatorii între diversele categorii de persoane juridice române din piața petrolului și gazelor naturale.

Intenția legiuitorului nu a fost să creeze o discriminare la nivelul jucătorilor din piața de petrol și gaze naturale dar, din nefericire, aceasta își va face apariția în condițiile aplicării art. 18³ din Codul fiscal în forma actuală. Cu toate acestea, intenția legiuitorului în privința impozitului suplimentar care este datorat în plus față de impozitul pe profit, așa cum se poate observa și din modalitatea de reglementare la nivelul instituțiilor de credit din Romania potrivit art.18², nu face o distincție între persoanele juridice care au realizat o cifră de afaceri de peste 50.000.000 EUR sau nu.

Astfel, potrivit art. 18² din Codul fiscal toate instituțiile de credit din România, indiferent de cifra de afaceri realizată, datorează impozit suplimentar către bugetul de stat din România.

În acest sens, nu se poate identifica un raționament potrivit căruia impozitul suplimentar în cadrul sectorului de petrol și gaze naturale să creeze o discriminare între operatorii din această piață care au realizat anul precedent o cifră de afaceri de peste 50.000.000 EUR și cei nou înființați sau cei care nu au realizat în anul precedent o cifră de afaceri la nivelul de 50.000.000 EUR, ceea ce conduce la impunerea unui dublu standard din perspectiva condițiilor și principiilor de aplicare a impozitului suplimentar.

Problema care se ridică în acest sens nu este legată principial de obligația de a plăti bugetului de stat impozitul suplimentar, ci de faptul că anumiți participanți din piața românească vor fi obligați la plata acestui impozit suplimentar de 0,5% din cifra de afaceri, fiind defavorizați în fața altor participanți din aceeași piață românească, care nu vor fi obligați la plata unei cote procentuale identice aplicate la cifra de afaceri.

În plus, menținerea în forma actuală a art. 18³ va aduce prejudicii la nivelul bugetului de stat al României, pentru că inclusiv jucătorii de prim rang din piața de petrol și gaze naturale care au avut în anul precedent o cifră de afaceri de peste 50.000.000 EUR au libertatea de a-și înființa societăți, alocând la nivelul acestora o parte din veniturile realizate din aceste activități, eludând astfel, printr-o metodă extrem de facilă, plata integrală a impozitului suplimentar datorat bugetului de stat. Mai mult, chiar dacă o parte din jucătorii de prim rang nu vor face astfel de demersuri, este doar o chestiune de timp până când și aceștia vor fi presați din punct de vedere comercial, prin pierderea clienților/veniturilor și a cotei de piață relevante, să implementeze măsuri similare estompând discriminarea concurențială creată în piață de ceilalți jucători, ceea ce, în final, va conduce la nerealizarea țintelor de încasări preconizate la nivelul bugetului de stat din România în legătură cu impozitul suplimentar aplicabil în sectorul petrolului și gazelor naturale.

Acest lucru se poate observa cu ușurință și din faptul că la nivelul companiilor din sectorul de petrol de pe piața românească există mai mulți jucători care dețin mai multe societăți la nivelul aceluiași beneficiar real sau grupuri de persoane, aspect care de altfel este perfect legal, sau situații în care jucătorii din piața românească și-au înființat recent alte societăți la nivelul aceluiași asociați/acționari, având coduri CAEN similare, prin care se va desfășura același tip de activitate economică. Acest lucru va permite ca, în mod legal, anumite venituri să fie alocate între diversele societăți comerciale deținute, eludându-se astfel plata impozitului suplimentar către bugetul de stat din România.

În aceste condiții, este imperativ a fi introduse măsuri pentru stoparea unor astfel de practici neconcurențiale și eliminarea riscurilor de dezechilibrare la nivel național a sectorului de petrol și gaze naturale ce ar putea aduce atingere inclusiv asupra măsurilor de siguranță energetică la nivelul României.

Astfel, forma actuală a articolului 18³ din Codul Fiscal nu face decât să aducă prejudicii materiale și o discriminare neconcurențială la nivelul jucătorilor de prim rang din piața de petrol și gaze naturale care nu apelează încă la «artificiile legale» menționate anterior, generate de o lacună legislativă, creându-se astfel premisa existenței unui cadru neunitar, precum și a unor pierderi semnificative la nivelul încasărilor la nivelul bugetului de stat.

Prin modificările propuse se urmărește crearea unui cadru unitar echilibrat și echitabil pentru toți jucătorii din piața de petrol și gaze naturale ce activează în piața românească, printr-un comportament fiscal corect care să se dezvolte într-un mediu concurențial real și care să nu permită existența unor standarde duble între aceiași jucători ce activează pe aceeași piață. Competiția este un bun public ce trebuie văzut ca un activ fundamental care contribuie la o societate echilibrată și corectă într-o piață unde oportunitățile sunt prezente pentru toată lumea, în timp ce în cazul apariției unor distorsiuni competiționale, doar foarte puțini vor putea avea de câștigat iar ce cei mai mulți, inclusiv consumatorii finali, vor avea de pierdut.

Având în vedere toate argumentele de mai sus, propunem modificarea prevederilor actuale, în sensul eliminării de la calculul impozitului suplimentar a condiției legate de cifra de afaceri realizată în anul precedent de către contribuabili, asigurându-se astfel un mediu concurențial și un cadru legislativ unitar pentru toți jucătorii ce activează pe această piață, similar cu modul în care este reglementat impozitul suplimentar aplicabil instituțiilor de credit din România.

Totodată, observăm existența unor măsuri discriminatorii la nivelul persoanelor juridice române din piața petrolului și gazelor naturale în comparație cu persoanele juridice străine care activează în aceeași piață din România.

Persoanele juridice străine ce activează în sectorul petrolului și gazelor naturale, mai ales în ceea ce privește activitatea de comercializare a unor astfel de produse pe teritoriul României, se împart în două mari categorii: (i) persoanele juridice străine care și-au înregistrat o sucursală sau un sediu permanent prin care își desfășoară aceste activități, datorând impozit pe profit la nivelul bugetului de stat din România și (ii) persoanele juridice străine care nu au înregistrat o sucursală sau un sediu permanent în România, astfel încât nu fac obiectul impunerii din perspectiva impozitului pe profit în România, fiind supuse, sau nu, unei forme de impozitare în țara de stabilire acolo unde sunt rezidente din punct de vedere fiscal, în funcție de locul conducerii efective.

În consecință, această a doua categorie, a persoanelor juridice nerezidente care nu și-au înregistrat o sucursală sau un sediu permanent pe teritoriul României, neplătind astfel impozit pe profit către bugetul de stat român capătă, implicit în forma actuală a art. 18³, un statut privilegiat din punct de vedere fiscal și prin faptul că, deși folosesc infrastructura existentă pe teritoriul României, resursele umane și tehnice prezente în România, precum și serviciile publice existente pe teritoriul României, sunt excluse de la obligația de a plăti impozit suplimentar în cota de 0,5% la nivelul cifrei de afaceri realizate din livrarea fizică a unor bunuri pe teritoriul României sau prestarea fizică a unor servicii pe teritoriul României, creându-se astfel o nouă formă de discriminare între (i) jucătorii stabiliți în România, care vor fi

obligați să plătească impozit suplimentar și (ii) jucătorii nestabiliți în România, dar care comercializează bunuri și servicii fizic pe teritoriul României și care, chiar și în condițiile în care nu înființează un sediu permanent în România ca urmare a activității defășurate, vor fi scutiți de la plata impozitului suplimentar către bugetul statului român.

În acest mod, contribuabilii existenți care și-au stabilit pe teritoriul României o filială, sucursală sau un sediu permanent vor fi discrimnați în fața contribuabililor străini care, deși livrează bunuri sau prestează servicii fizic pe teritoriul României, utilizând infrastructura existentă în România, nu vor datora impozit suplimentar de 0.5% asupra cifrei de afaceri către bugetul statului român.

Așadar, modificarea legislației fiscale conform propunerilor de mai sus ar elimina posibilitatea existenței unor practici neconcurențiale pe piața românească și ar conduce la protejarea țintelor de încasări la buget preconizate la nivelul României, cât și la măsuri de protecție a consumatorului final, asigurându-se transparență, predictibilitate, echitate și securitate în sector energetic al României.

Față de cele prezentate mai sus, supunem atenției dumneavoastră, spre dezbateră și adoptare, prezenta inițiativă legislativă.

Inițiatori:

Nacov Gheorghe Minorități

TUTUIAȘI HORĂ V.Ș.

CRISTIC CRISTIAN
NIKOLAIAN